

Asia C-518/23

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

10.8.2023

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Bundesgerichtshof (Saksa)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

27.7.2023

Kantaja ja Revision-valittaja:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände
– Verbraucherzentrale Bundesverband e. V.

Vastaja ja Revision-menettelyn vastapuoli:

NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH

Pääasian kohde

Kuluttajansuoja – Mainonta – Sähkön hinta – Direktiivi 2005/29/EY – 7 artiklan
1 kohta ja 4 kohdan c alakohta – Hinnan laskentatapaa koskevat tiedot

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

Unionin oikeuden tulkinta, SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymys

Onko kulutusperusteisessa hinnoittelussa sovellettavaa hinnan laskentatapaa koskevien tietojen, jotka elinkeinonharjoittajan on direktiivin 2005/29/EY 7 artiklan 1 kohdan ja 4 kohdan c alakohdan nojalla annettava, oltava sellaisia, että kuluttaja voi niiden perusteella laskea itsenäisesti hinnan, jos hän tietää oman kulutuksensa?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/EY, 98/27/EY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta 11.5.2005 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/29/EY (sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi) (EUVL 2005, L 149, s. 22), erityisesti 7 artiklan 1 kohta ja 4 kohdan c alakohta

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Sopimattoman kilpailun estämisestä annettu laki (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb, jäljempänä UWG), erityisesti 5a §:n 1 momentti ja 5b §:n 1 momentin 3 kohta

Lyhyt kuvaus tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Kantaja on 16 kuluttajaneuvontakeskuksen kattojärjestö Saksassa. Vastaaja on koko Saksan alueella toimiva energiayhtiö, joka toimittaa sähköä yksityisille kotitalouksille, myös asiakkaille, joille toimitetaan lämmitys sähköä yösaikalla toimivaan varaavaan lämmitysjärjestelmään. Vastaaja tarjoaa tällaisille asiakkaille sähköä alhaisella tariffilla yöaikaan sijoittuvina alennustunteina (Freigabestunden). Tämä tariffi on edullisempi kuin muina aikoina voimassa oleva korkea tariffi. Asiakkaat, joilla on yösaikalla toimiva varaava lämmitys, käyttävät alhaisen tariffin sähköä lämmitysjärjestelmänsä lataamiseen.
- 2 Paikallisista olosuhteista riippuen lämmitys sähkö ja muun sähkö kulutus mitataan tällaisilla asiakkaila erikseen tai yhdessä. Yhteismittaamisessa käytetään kaksoistariffimittaria, jossa on kaksi koneistoa. Toisella koneistolla rekisteröidään sähkökulutus alhaisen tariffin alennustunteina ja toisella sähkökulutus muina, korkean tariffin tunteina. Alhaisen tariffin voimassa ollessa lämmitys sähkö ohella käytetään kuitenkin myös muuta kuin lämmitys sähköä, jota ei voida rekisteröidä erikseen. Tästä syystä jotkin jakeluverkonhaltijat määrittävät sähkötoimittajille niin kutsutun kompensatiomäärän, jolla osa alhaisen tariffin mukaan mitatusta sähkökulutuksesta veloitetaan kiinteämääräisesti korkean tariffin perusteella. Vastaaja siirtää verkonhaltijoiden vahvistaman kompensatiomäärän asiakkailleen. Vastaajan kotipaikan paikallinen verkonhaltija on määrittänyt sen kompensatiomääräksi 25 prosenttia.
- 3 Vastaaja mainitsee yleisissä sopimusehdoissaan, jotka asiakkaan on internetissä tapahtuvan tilauksen yhteydessä hyväksyttävä klikkaamalla, että paikallinen verkonhaltija määrittää alennustunnit ja kompensatiomäärän. Se ilmoittaa lisäksi, mitkä alennustunnit ja minkä alhaisen tariffin voimassaoloajan sen kotipaikan paikallinen verkonhaltija on vahvistanut, ja mainitsee vahvistetun kompensatiomäärän olevan 25 prosenttia.

- 4 Vastaaja tarjoaa verkkosivustollaan sähkön hintojensa laskentaan hintalaskuria, jota voivat käyttää myös asiakkaat, joille toimitetaan lämmityssähköä ja joilla on kaksoistariffimittari. Asiakkaiden on syötettävä hintalaskuriin postinumerosa sekä korkean ja alhaisen tariffin mukainen kulutusmääränsä. Asiakkaat saavat tapahtuman päätteeksi hintatarjouksen, jonka he voivat hyväksyä.
- 5 Kantaja riitauttaa vastaajan hintalaskurin antamat hintaehdotukset. Ilmoitettu kokonaishinta on kantajan mielestä liian alhainen, koska siinä ei oteta huomioon kompensatiomäärää.
- 6 Kantaja on vaatinut, että vastaajaa muun muassa kielletään mainostamasta tai antamasta mainostaa lämmityssähkötarjouksella siten, ettei se tässä yhteydessä koko tilausprosessin aikana ilmoita tai anna ilmoittaa kuluttajalle nimenomaisesti lämmityssähkön laskentatavan yhteydessä konkreettista kompensatiomäärää silloin, kun lämmitys- ja taloussähkö mitataan yhdessä kaksoistariffimittarilla (jäljempänä kieltokanne).
- 7 Kantaja riitauttaa kieltokanteella sen, että vastaaja mainostaa verkkosivustollaan lämmityssähkötarjouksella viittaamatta nimenomaisesti ”lämmityssähkön laskentatavan yhteydessä konkreettiseen kompensatiomäärään”. Kantajan mukaan missään tilausprosessin vaiheessa ei viitata sovellettavaan prosentuaaliseen kompensatiomäärään. Ainoastaan vastaajan yleisissä sopimusehdoissa viitataan alhaisen ja korkean tariffin väliseen 25 prosentin kiinteämääräiseen kompensatioon. Kantajan mukaan vastaaja ei ilmoita kuluttajalle tilausprosessissa, jossa käytetään hintalaskuria, verkonhaltijan asiakkaan syöttämää postinumeroa vastaavaa aluetta varten määrittämästä ja vastaajan asiakkailleen siirtämästä kompensatiomäärän prosenttiosuudesta.
- 8 Landgericht (alueellinen alioikeus, Saksa) hylkäsi kanteen. Oberlandesgericht (osavaltion ylioikeus, Saksa) hylkäsi kantajan edellä mainitusta ratkaisusta tekemän valituksen.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteista

- 9 Kieltokanne on hyväksyttävä, jos hinnan laskentatapaa koskevien tietojen, jotka vastaajan on UWG:n 5a §:n 1 momentin ja 5b §:n 1 momentin 3 kohdan (direktiivin 2005/29 7 artiklan 1 kohdan ja 4 kohdan c alakohdan) nojalla annettava, on sisällettävä kuhunkin asiakkaaseen sovellettava kompensatiomäärän prosenttiosuus ”olennaisena tietona”.
- 10 UWG:n 5a §:n 1 momentin mukaan sopimattomana menettelynä pidetään sitä, että kuluttajaa tai muuta markkinatoimijaa johdetaan harhaan jättämällä mainitsematta olennaisia tietoja, (1 kohta) joita kuluttaja tai muu markkinatoimija tarvitsee asiayhteyden mukaan perustellun kaupallisen ratkaisun tekemiseen ja (2 kohta) joiden mainitsematta jättäminen todennäköisesti saa kuluttajan tai muun markkinatoimijan tekemään kaupallisen ratkaisun, jota hän muuten ei olisi tehnyt. UWG:n 5a §:n 3 momentin mukaan arvioitaessa sitä, onko olennaisia tietoja

- jätetty mainitsematta, on otettava huomioon (1 kohta) kaupallista menettelyä varten valitun viestintävälineen asettamat maantieteelliset tai ajalliset rajoitukset ja (2 kohta) kaikki elinkeinonharjoittajan toteuttamat toimenpiteet tietojen antamiseksi kuluttajalle tai muulle markkinatoimijalle muulla tavoin kuin kaupallista menettelyä varten valitulla viestintävälineellä. Edellä mainituilla säännöksillä pannaan täytäntöön direktiivin 2005/29 7 artiklan 1–3 kohta, luettuina yhdessä sen 2 artiklan k alakohdan kanssa.
- 11 UWG:n 5b §:n 1 momentissa luetellaan tiedot, joita – jolleivät ne ilmene asiayhteydestä – pidetään UWG:n 5a §:n 1 momentissa tarkoitettuina olennaisina tietoina, kun tavaroita tai palveluja tarjotaan viittaamalla niiden ominaisuuksiin ja hintaan käytettävään viestintävälineeseen soveltuvalla tavalla siten, että keskivertokuluttaja voi toteuttaa liiketoimen. Kyseisellä säännöksellä pannaan täytäntöön direktiivin 2005/29 7 artiklan 4 kohta, luettuna yhdessä sen 2 artiklan i alakohdan kanssa. Näihin tietoihin kuuluvat UWG:n 5b §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kokonaishinta tai, ellei tavaran tai palvelun luonteesta johtuen hintaa voida laskea etukäteen, hinnan laskentatapa sekä tapauksen mukaan kaikki muut rahti-, toimitus- tai postimaksut tai, ellei näitä kustannuksia voida laskea etukäteen, se seikka, että kuluttaja voi joutua maksamaan tällaisia lisämaksuja. Tämä säännös perustuu direktiivin 2005/29 7 artiklan 4 kohdan c alakohtaan.
  - 12 Vastaajan kuluttajille mainostamaa sähkötoimitusta tarjotaan UWG:n 5b §:n 1 momentin mukaisesti siten, että keskivertokuluttaja voi päättää oikeustoimesta.
  - 13 Saksan lainsäätävä käyttää direktiivin 2005/29 7 artiklan 4 kohdan täytäntöönpanossa direktiivissä käytetyn käsitteen ”ostokehotus” sijaan ilmaisua, että tavaroita tai palveluja tarjotaan siten, että keskivertokuluttajalla on edellytykset päättää oikeustoimesta. Kun UWG:n 5b §:n 1 momenttia tulkitaan vaaditulla tavalla direktiivin mukaisesti, kyseisessä säännöksessä tarkoitettujen tarjousten yhteydessä riittää, että direktiivin 2005/29 7 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ostokehotus on olemassa. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan näin on silloin, kun tiedot ilmoitetusta tuotteesta ja sen hinnasta ovat kuluttajalle riittäviä ostopäätöksen tekemiseksi, eikä ole tarpeellista, että kaupallisessa viestissä annetaan myös tuotteen ostamiseen tosiasiallinen mahdollisuus tai että kaupallinen viesti esitetään tällaisen mahdollisuuden yhteydessä (ks. tuomio 12.5.2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, 33 kohta). Kaupallisella ratkaisulla (ostopäätöksellä) tarkoitetaan direktiivin 2005/29 2 artiklan k alakohdan (UWG:n 2 §:n 1 momentin 1 kohta) mukaan ratkaisua, jonka kuluttaja tekee siitä, aikooko hän ostaa sekä miten ja millä ehdoilla hän ostaa; tähän kuuluu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan myös siihen suoraan liittyvät ratkaisut, kuten erityisesti astumisen sisään kauppaan (ks. tuomio 19.12.2013, Trento Sviluppo ja Centrale Adriatica, C-281/12, EU:C:2013:859, 36 kohta) ja ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mielestä myös internetin myyntiportaalin avaamisen.
  - 14 Riitautettu vastaajan mainonta on ostokehotus ja siten UWG:n 5b §:n 1 momentissa tarkoitettu tarjous. Kuluttaja saa vastaajan hintalaskurin avulla

olennaiset tiedot, jotka hän tarvitsee vastaajan kanssa tehtävää sähköntoimitussopimusta koskevan kaupallisen ratkaisun tekemiseen. Vastaajan verkkosivustolla kuluttaja voi jopa tehdä vastaajan kanssa sähköntoimitussopimuksen heti hintojen laskennan tuloksen perusteella. Koska ratkaiseva kaupallinen ratkaisu tehdään jo tilaustapahtuman alussa, se, että vastaajan yleisissä sopimusehdoissa, jotka se tuo tämän tilaustapahtuman aikana kuluttajan tietoon, viitataan kompensatiomäärään, ei jo ajallisista syistä sovellu täyttämään vastaajan tietojenantovelvollisuutta.

- 15 Käsiteltävässä asiassa vastaajan on siksi annettava direktiivin 2005/29 7 artiklan 1 kohdassa ja 4 kohdan c alakohdassa tarkoitetut hinnan laskentatapaa koskevat tiedot lähtökohtaisesti jo ostokehoituksessa (UWG:n 5a §:n 1 momentti ja 5b §:n 1 momentin 3 kohta).
- 16 Sähköntoimituksen (kokonais)hintaa ei voida tuotteen luonteen vuoksi laskea etukäteen, koska se määräytyy tosiasiallisesti kulutetun sähkön määrän perusteella. Tosiasiallisesti kulutettu sähkön määrä voi poiketa kuluttajan vastaajan hintalaskuriin syöttämästä sähkön määrästä.
- 17 Käsiteltävässä asiassa on epäselvää, onko kulutusperusteisessa hinnoittelussa sovellettavaa hinnan laskentatapaa koskevien tietojen, jotka direktiivin 2005/29/EY 7 artiklan 1 kohdan ja 4 kohdan c alakohdan nojalla on annettava, oltava sellaisia, että asiakas voi niiden perusteella laskea itsenäisesti hinnan, jos hän tietää oman kulutuksensa.
- 18 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan hinnan laskentatapaan kuuluvat lopullisen hinnan laskentatapa ja mahdolliset lisäkustannukset tai maininta siitä, että kuluttaja vastaa näistä kustannuksista (ks. tuomio 12.5.2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, 65 kohta). Kansallisen tuomioistuimen on tässä yhteydessä tutkittava, estääkö lopullisen hinnan laskentatavan mainitsematta jättäminen kuluttajaa tekemästä perusteltua kaupallista ratkaisua ja saako se näin ollen kuluttajan tekemään kaupallisen ratkaisun, jota hän ei muuten olisi tehnyt. Kansallisen tuomioistuimen on niin ikään otettava huomioon käytettyyn viestintävälineeseen liittyvät rajoitukset, tuotteen luonne ja ominaispiirteet sekä muut keinot, joita elinkeinonharjoittaja on tosiasiallisesti käyttänyt saattaakseen tiedot kuluttajan saataville (ks. tuomio 12.5.2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, 65–72 kohta ja tuomio 26.10.2016, Canal Digital Danmark, C-611/14, EU:C:2016:800, 58 ja 62–64 kohta).
- 19 Kuluttaja tarvitsee tiedon kompensatiomäärän konkreettisesta prosenttiosuudesta, jotta hän voi tehdä perustellun päätöksen, ja tämän tiedon mainitsematta jättäminen todennäköisesti saa kuluttajan tekemään kaupallisen ratkaisun, jota hän muuten ei olisi tehnyt.
- 20 UWG:n 5a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan (direktiivin 2005/29 7 artiklan 1 kohdan) edellytykset, joiden mukaan kuluttaja tarvitsee asiayhteyden mukaan hänelle mainitsematta jätetyn tiedon perustellun ratkaisun tekemiseen ja joiden

mukaan näiden tietojen mainitsematta jättäminen todennäköisesti saa kuluttajan tekemään kaupallisen ratkaisun, jota hän ei muuten olisi tehnyt, ovat sellaisia lisäseikkoja, joita on tarkasteltava itsenäisesti.

- 21 Jotkin jakeluverkonhaltijat määrittävät sähkötoimittajalle kompensatiomäärän. Kompensatiomäärän prosenttiosuus riippuu tällöin verkonhaltijan päätöksestä. Lisäksi Revision-menettelyssä on otettava kantajan eduksi huomioon riidanalainen väite, jonka mukaan kaikki sähköntarjoajat eivät siirrä jakeluverkonhaltijan määrittämää kompensatiomäärää asiakkaille. Niinpä UWG:n 5a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädettyt muut edellytykset täyttyvät käsiteltävässä asiassa, koska vastaajan tarjousta voidaan verrata muiden sähköntarjoajien tarjoukseen vasta sitten, kun vastaajan hintaan sisällyttämän kompensatiomäärän prosenttiosuus on tiedossa. Tämä pätee, vaikka kaikki sähköntarjoajat siirtäisivät verkonhaltijan määrittämän kompensatiomäärän samalla tavoin asiakkaille, sillä voi olla olemassa kaksi kilpailevaa tarjousta, joista toisessa alempi tariffi on edullisempi ja toisessa korkeampi tariffi on edullisempi. Tällöin riippuu (myös) kompensatiomäärän prosenttiosuudesta, kumpi tarjous on edullisempi kuluttajalle.
- 22 Ei ole todettu eikä havaittavissa, että käytetty viestintäväline aiheuttaisi rajoituksia vastaajalle, joka mainostaa verkkosivustollaan käyttäen hintalaskuria.
- 23 Käsiteltävässä asiassa on epäselvää, miten direktiivin 2005/29/EY 7 artiklan 1 kohdan ja 4 kohdan c alakohdassa (UWG:n 5a §:n 1 momentti ja 5b §:n 1 momentin 3 kohta) tarkoitettua ”hinnan laskentatapaa” on tulkittava. Ennakkoratkaisukysymyksellä on tarkoitus selvittää, onko kulutusperusteisessa hinnoittelussa sovellettavaa hinnan laskentatapaa koskevien tietojen, jotka elinkeinonharjoittajan on annettava, oltava sellaisia, että asiakas voi niiden perusteella laskea itsenäisesti hinnan, jos hän tietää oman kulutuksensa.
- 24 Sanamuoto ”hinnan laskentatapa” mahdollistaa sellaisen tulkinnan, että on riittävää, kun elinkeinonharjoittaja antaa ainoastaan yleisiä tietoja hinnan laskemisen kannalta merkityksellisistä seikoista ja hinnan laskemisen yksityiskohtista. Tällaiselle tulkinnalle ei ole ensi näkemältä esteenä myöskään se, että unionin tuomioistuin on todennut, että hinnan laskentatapaa koskeva tietojenantovelvollisuus koskee myös lopullisen hinnan laskentatavan yksityiskohtia (ks. tuomio 12.5.2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, 65 kohta).
- 25 Direktiivin 2005/29 tavoitteena oleva kuluttajansuojan korkean tason toteuttaminen (ks. direktiivin 2005/29 johdanto-osan viides ja kuudes perustelukappale sekä 1 artikla ja tuomio 26.10.2016, Canal Digital Danmark, C-611/14, EU:C:2016:800, 25 kohta ja sitä seuraava kohta ja 62 kohta) voisi kuitenkin puoltaa sitä, että tietojen on mahdollistettava se, että kuluttaja saa hinnan selville. Direktiivissä 2005/29 ei kuitenkaan täsmennetä käsitettä ”hinnan laskentatapa” tarkemmin.

- 26 Myös direktiivin 2005/29 7 artiklan 4 kohdan c alakohdan asiayhteyden perusteella voitaisiin katsoa, ettei yleinen viittaus huomioon otettavaan kompensatiomäärään ole riittävä. Ylimääräisten rahti-, toimitus- tai postimaksujen, joita ei voida kohtuudella laskea etukäteen, osalta riittää kyseisen säännöksen mukaan tieto siitä, että kuluttaja voi joutua maksamaan tällaisia lisämaksuja. Tämä säännöksen osa ei kuitenkaan koske hinnan laskentatapaan liittyviä tietoja (ks. julkisasiamies Mengozzin ratkaisuehdotus Citroën Commerce, C-476/14, EU:C:2015:814, 73 kohta). Tämä voisi tarkoittaa sitä, että tältä osin tarvitaan tarkempia tietoja. Käsiteltävässä asiassa ei ole kyse lisämaksuista vaan lopullisen hinnan laskentatavasta.
- 27 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin esittää lisäksi, että tietojen mainitsematta jättämisestä voi olla kyse vain, jos tiedot kuuluvat elinkeinonharjoittajan toimialaan ja vastuualueeseen tai että elinkeinonharjoittaja voi hankkia ne kohtuullisin ponnisteluin. Näin otetaan huomioon, että tietojenantovelvoitteilla rajoitetaan elinkeinovapautta (Euroopan unionin perusoikeuskirjan 16 artikla), minkä vuoksi niiden on oltava oikeasuhteisia. Direktiivin 2005/29 7 artiklan 3 kohdassa säädetään ainoastaan elinkeinonharjoittajan käyttämän viestintävälineen asettamista paikkaan tai aikaan liittyviä rajoituksista, mutta ei tietojen saatavuudesta tai hankkimisesta. Jos tämä näkökohta kuitenkin jätettäisiin kokonaan huomiotta, elinkeinonharjoittajan olisi tällaisissa tapauksissa luovuttava ostokehotuksen muodossa tapahtuvasta mainonnasta ja käytettävä muita mainonnan muotoja. Toisen asteen tuomioistuin ei kuitenkaan tosiseikat toteavana tuomioistuimena todennut, että vastaajan olisi mahdotonta hankkia tietoa kompensatiomäärän prosenttiosuuksista. Se totesi valituksesta antamassaan tuomiossa, ettei vastaaja pysty ilmoittamaan konkreettista kompensatiomäärää, mutta ei lausunut siitä, miten työlästä vastaajan olisi koota jo tiedossa olevat kompensatiomäärien prosenttiosuudet tietokantaan ja täydentää sinne prosenttiosuudet, jotka eivät vielä ole sen tiedossa, tiedustelemalla niitä asianomaisilta jakeluverkonhaltijoilta sekä pitää tiedot ajan tasalla.